

חרכון 2008

צוות הרכון
רשם: דוביק אופנהיים

סיכונים, טיפולים ונגיעות בשנת 2008:

עונת 2008 התאפיינה במשך פריחת אגס קצרה (21 יום, 9-30 למרץ, בכל אזור הצפון). בתקופה זאת נצפו 0 – 3 אירועי סיכון גבוה להדבקה. מקרי נגיעות מעטים נצפו במספר מטעים באזורים עמק החולה (יראון, מחניים), ראש פנה (מורקות ובית המכס), קדש (יפתח) ודרום רמת הגולן (רמג"ש) בפזור כתמי מאד. חומרת הנגיעות הייתה קלה עד בינונית. רוב הסימפטומים הופיעו בין תחילת אפריל לאמצע מאי. מקרי הנגיעות הבינונית (חלקה במורקות, חלקת הכרם ברמג"ש ומטע בית המכס) נגרמו ע"י הדבקות סתיו 2007 שזוהו רק באביב או כתוצאה מטעות בשיקולי קבלת החלטה בתקופת סוף הפריחה.

בממוצע ניתנו כ- 2 ריסוסים (ריסוס אחד עד שלשה) בסטרנר בלבד (לא הושג אישור לשימוש בסטרפטומיציין מ"השרותים להג"הצ"י). נראה כי העמידות לסטרנר שנתגלתה ב- 2007 בדומה למקרים מהעבר הייתה עמידות חולפת. ב- 2008 לא היו בעיות עם הספקת הסטרנר. **אנו חוזרים ומדגישים** למגדלים שלמרות שהנגיעות הייתה מועטה יחסית, אין להסיק מכך שניתן לוותר על ריסוס כאשר יש התראה במערכת, בעיקר לא על רקע האיסור לשימוש בסטרפטומיציין כתחליף לסטרנר במקרי עמידות. לפיכך, יש לנקוט בכל האמצעים למניעת הדבקות ולשמירה על רמת מדבק נמוכה.

עמידות החיידק לתכשירי הדברה :

בכל החלקות בהן התגלתה עמידות בעונה הקודמת (2007); בראש פינה (חלקה), בתל-חמרה (גוש), כפר הנשיא (גוש) ס"ה כ- 455 דונם, לא הייתה השנה נגיעות למרות שריסוסו בסטרנר. הבדיקות לעמידות השנה בוצעו, זו השנה השישית על פי הנוהל המקובל. בבדיקות השדה (צלחות) באביב 2008 התגלתה עמידות לסטרנר ב ארבע חלקות (בית המכס, מורקות, יפתח ומחניים). בדגימות חוזרות שנשלחו למעבדה של שולה מנוליס לא הייתה עמידות במורקות ובבית המכס. מהחומר מנשלח מיפתח וממחניים לא התפתחו כלל מושבות החיידק. הדבקות סתיו חדשות שנתגלו במורדות "בית המכס" ב- 6 לנוב' 2008 נבדקו במעבדה בבית דגן ונתגלו כעמידות לסטרנר ורגישות לסטרפטומיציין.

לקראת העונה

כדי להימנע מנזקים כבדים של החרכון הסתווי ולשמור על רמת מדבק נמוכה יש לבדוק בקפדנות את כל העצים בכל מטע ומטע ולבצע סניטציה מיידית בהתאם להמלצות (כולל כיבים חשודים מהעונה הקודמת). עקב העובדה שאין כיום חלופה לסטרנר יש להקפיד יותר מתמיד על ביצוע ההוראות כלשונו.

לסיכום: התכשיר היחיד העומד לרשות המגדל לטיפול נגד מחלת החרכון הינו "סטרנר". תופעת העמידות מלווה אותנו כל השנים וקיימת סכנה מוחשית להרחבת הקף החלקות בהן תופיע עמידות החיידקים לתכשיר זה. עקב הבעייתיות במציאת תכשירים חליפיים יעילים להדברת החיידקים, יש להקפיד הקפדת יתר בנושא הסניטציה בתאם להוראות ולטפל בסטרנר בתקופת הפריחה רק ע"ס האיתות של "גרעין ופרח". יש לזכור שכל טיפול שלא לצורך עלול להגביר את הסיכויים להתפתחות עמידות.